

Drodzy Farmaceuci, Kierownicy działów farmacji

Pragnę zwrócić Państwu uwagę, że dział farmacji szpitalnej zgodnie z Art 87 ust.4 *Ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne*, jest traktowany jako forma zamienna dla apteki szpitalnej w przypadku podmiotów posiadających mniejszą ilość łóżek oraz w przypadku podmiotów, które nie muszą wykonywać leków recepturowych, żywienia czy też leków cytostatycznych dla pacjentów.

Jednak zgodnie z Art. 86 ust. 2 pkt 1 i 4, ust 3 pkt 5,7,9,10 oraz *ust.4.* niniejszej ustawy, dział farmacji pod wieloma względami traktowany jest na równi z apteką szpitalną i jest miejscem świadczenia usług farmaceutycznych obejmujących:

- 1) wydawanie produktów leczniczych i wyrobów medycznych, określonych w odrębnych przepisach,
- 2) udzielanie informacji o produktach leczniczych i wyrobach medycznych.
- 3) organizowanie zaopatrzenia szpitala w produkty lecznicze i wyroby medyczne,
- 4) udział w monitorowaniu działań niepożądanych leków,
- 5) udział w racjonalizacji farmakoterapii,
- 6) współuczestniczenie w prowadzeniu gospodarki produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi w szpitalu,
w którym również
- 7) prowadzona jest ewidencja próbek do badań klinicznych oraz uzyskiwanych darów produktów leczniczych i wyrobów medycznych,
- 8) ustalane są procedury wydawania produktów leczniczych lub wyrobów medycznych przez aptekę szpitalną na oddziały oraz dla pacjenta.

W związku z powyższym, jako kierownicy działów farmacji musicie zdawać sobie Państwo sprawę z odpowiedzialności jaka wiąże się z objęciem takiej funkcji.

Farmaceuta nie powinien w kwestiach dotyczących jego obowiązków zawodowych powierzać ich osobom trzecim, a tak się niestety zdarza.

Ta świadomość dociera do farmaceuty często za późno, bo dopiero podczas czynności kontrolnych prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny i wtedy też najczęściej widać skalę zaniedbań wynikających z bagatelizowania zadań związanych z powierzoną funkcją kierownika działu farmacji. Praktycznie zawsze skutkiem takiego postępowania jest skierowanie przez właściwy WIF wniosku o ukaranie farmaceuty w związku z zaniedbaniami stwierdzonymi podczas kontroli.

A jakie są konsekwencje dla farmaceuty? Niestety nawet wstrzymanie PWZF oraz zakaz obejmowania funkcji kierowniczych przez farmaceutę.

Można jednak tego uniknąć podchodząc odpowiedzialnie i sumienne do powierzonego zadania.

Funkcja kierownika działu farmacji zawsze wiąże się z odpowiedzialnością za jego działanie i rola ta nie może być w żaden sposób bagatelizowana.

Każdy kierownik działu farmacji powinien dawać rękojmię należytego wykonywania zawodu farmaceuty, zapewniając przy tym, że obrót produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi będzie prowadzony z korzyścią dla podmiotu i jego pacjentów i tak jak wspomniałam, nie mogą za to odpowiadać osoby trzecie.

Nie możecie Państwo polegać jedynie na zdaniu kierowników podmiotów leczniczych oraz działach według ich wytycznych, bo to nie oni znają się na naszej pracy, regulacjach prawnych oraz odpowiedzialności. Niestety zdarza się, że ze względów czysto ekonomicznych funkcja kierownika działu farmacji jest marginalizowana i często traktowana w podmiotach leczniczych jako "coś", co być musi i w związku z tym wystarczy, żeby farmaceuta bywał w nim np. jedynie raz w miesiącu, podczas gdy specyfika działalności podmiotu, w tym zakres związanych z nią usług farmaceutycznych wynikających w obrocie produktem leczniczym wymaga, aby farmaceuta w takim dziale farmacji był obecny częściej niż raz w miesiącu. Żadne aspekty ekonomiczne nie powinny mieć tutaj przełożenia. Odpowiedzialność kosztuje i to Państwo za to odpowiadacie, nie zaś kierownicy podmiotów leczniczych. Dlatego nie można doprowadzać do takich sytuacji, bo dział farmacji szpitalnej to nie ogólnodostępny magazyn pozbawiony nadzoru.

Zgodnie z *Art.35 ust.2 Ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty*, Podmiot prowadzący aptekę, punkt apteczny lub **dział farmacji szpitalnej** ma obowiązek umożliwić aptekarzowi samodzielne podejmowanie decyzji w zakresie sprawowania opieki farmaceutycznej, udzielania usług farmaceutycznych lub wykonywania zadań zawodowych w zakresie, w jakim są one związane z prowadzoną przez ten podmiot działalnością.

Dlatego jeszcze raz zwracam uwagę na odpowiedzialność jaka ciąży na kierownikach działów farmacji. To jest Państwa zawodowe zadanie, za które to Państwo ponosicie odpowiedzialność, i z którego to Państwo będziecie rozliczani nie osoby trzecie, więc trzeba mieć tego świadomość podejmując takie wyzwanie.

Na koniec chciałam dodać, że brak znajomości przepisów prawa dotyczących pracy farmaceuty i prowadzenia działu farmacji nie zwalnia Państwa z obowiązku jego przestrzegania i nie stanowi podstawy do uniknięcia odpowiedzialności za powstałe zaniedbania.

W razie wątpliwości dotyczących obowiązków wynikających z pełnienia funkcji kierownika działu farmacji zawsze możecie Państwo zgłosić zapytanie do OIA w Częstochowie, my zawsze służymy Państwu pomocą.

*Przewodnicząca Komisji
do Spraw Aptek Szpitalnych przy CZOIA
mgr farm. Agnieszka Fenig*